

รายงานกิจกรรมจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัย

เรื่อง

แผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน
: กรณีศึกษาชุมชนริมน้ำตำบลจรเข้สามพัน อำเภอกู่ทอง
จังหวัดสุพรรณบุรี

Community based tourism plan
: study case Chorakae Sampan riverine community
Amphoe U-thong Suphanburi

ผู้ช่วยศาสตราจารย์. แทนทัศน์ เพี้ยกขุนทด

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินด้านการวิจัย ปีงบประมาณ 2559)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิจัย	แผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนริมน้ำตำบลจรเข้สามพัน อำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้ดำเนินการวิจัย	ผ.ศ. แทนทัศน์ เพ็ญขุนทด
หน่วยงาน	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2560

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของชุมชนและจัดทำแผนการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยด้านเจตคติผู้นำชุมชนมีแนวคิดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยกลุ่มคนดังกล่าว มีความคิดว่าทางชุมชนมีความพร้อมของผู้นำชุมชนและมีศักยภาพที่จะพัฒนาชุมชนจรเข้สามพัน อำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยว สำหรับประชาชนนั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นด้วยอย่างยิ่งถ้าชุมชนถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62) และเห็นด้วยถ้านำเอาศิลปวัฒนธรรมในชุมชนมาเพิ่มมูลค่าให้ดูน่าสนใจ ประชาชนต้องการพัฒนา วัดโพธาราม เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ คอกช้างดิน แหล่งชุดคันหลุมฝังศพ แหล่งอารยธรรมมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ทางเสด็จพระราชดำเนิน ร.6 ถนนท่าลุ่ม และ สระอโนดาต หากใช้โครงสร้างพื้นฐานเดิมที่มีอยู่พัฒนาให้เป็นแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสม ควรมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาเส้นทางจักรยานผ่านแหล่งท่องเที่ยวต่างๆที่มีอยู่ในชุมชนและผ่านโครงสร้างเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีอยู่ได้แก่ สถานที่แสดงวัตถุโบราณที่สำคัญ สถานที่แสดงวิถีชีวิตคนจรเข้สามพันสมัยก่อน ตลาดน้ำ ร้านค้าบนเรือ และการละเล่นพื้นบ้าน

ผลงานวิจัยที่ได้มีการจัดการองค์ความรู้ และนำมาขยายผล ถ่ายทอดให้แก่กลุ่มเป้าหมายในอำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรีในครั้งนี้ คือ การนำเสนอผลการวิจัยและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดแผนการท่องเที่ยวและแผนการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรี จากการจัดกิจกรรมพบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจในการกำหนดแผนและจัดทำแผนการท่องเที่ยวฯ รวมทั้งจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวผู้ร่วมกิจกรรมมีความต้องการที่จะนำแผนดังกล่าวไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

คำสำคัญ : แผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม, ชุมชนริมน้ำ, จรเข้สามพัน, สุพรรณบุรี

กิตติกรรมประกาศ

กิจกรรมการจัดความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชนริมน้ำตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่ได้สนับสนุนทุนการวิจัยครั้งนี้

การดำเนินการมีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้ หากปราศจากความร่วมมือของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้นำชุมชนและประชาชนที่อาศัยในตำบลจรเข้สามพัน จนโครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

แทนทัศนีย์ เพ็ญขุนทด

2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพ	ง
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
ขอบข่ายการดำเนินงาน	1
แนวทางการดำเนินงาน	2
แผนการดำเนินงาน	2
ผลการดำเนินงาน	2
สรุปและข้อเสนอแนะ	6
บรรณานุกรม	10
ภาคผนวก	11
ประวัติผู้วิจัย	18

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	หนังสือเชิญและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ	3
2	ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน	4
3	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน	5
4	พื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน	5
5	กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ	7
6	เส้นทางสำหรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน	8

หลักการและเหตุผล

ชุมชนโบราณบริเวณลุ่มน้ำจรเข้สามพันมีอายุตั้งแต่ 3,000-2,500 ปีมาแล้วตั้งแต่ยุคหินใหม่ เรื่อยมาถึง สมัยทวารวดี เป็นแหล่งชุมชนโบราณที่สืบทอดความเจริญมาจากชุมชนหมู่บ้านก่อนประวัติศาสตร์ มีแหล่ง ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น วนอุทยานพุม่วง แหล่งขุดค้นมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ อาคาร ประกอบพิธีกรรม คอกช้างดินที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำของชุมชนโบราณมาตั้งแต่สมัยทวารวดี และคลองดินขนาดใหญ่ที่ชาวบ้านเรียกว่า “ถนนพระเจ้าอุทอง” เชื่อมกับแม่น้ำจรเข้สามพัน รวมทั้งมีประเพณีในอดีตที่เกี่ยวข้อง กับวัฒนธรรมข้าวและสายน้ำ ได้แก่ การร้องเพลงอีแซว เพลงเกี่ยวข้าว พิธีไหว้แม่พระโพสพ และการรับขวัญข้าว เป็นต้น ชุมชนริมน้ำจรเข้สามพันเริ่มลดบทบาทลงยังคงดำรงฐานะเป็นหมู่บ้าน มีผู้คนอาศัย สืบทอดวัฒนธรรมต่อกัน มา (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2555) เพื่อเป็นการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบริบท ทางกายภาพและศักยภาพทางการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของชุมชน กระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการ จัดการ ตลอดจนแนวทางเพื่อการพัฒนาเป็นแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนตำบลจรเข้สามพัน

ผลงานวิจัยที่ได้มีการจัดการองค์ความรู้ และนำมาขยายผล ถ่ายทอดให้แก่กลุ่มเป้าหมายในอำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรีในครั้งนี้ คือ การนำเสนอผลการวิจัยและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน การ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดแผนการท่องเที่ยวและแผนการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอผลการวิจัยและแผนการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนถ่ายทอดให้กับ หน่วยงานราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำและตัวแทนชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนตามแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลจรเข้ สามพัน อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบข่ายการดำเนินการ

ถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายด้วยการนำเสนอผลการวิจัย และประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้ ร่วมกัน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แผนการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนให้แก่กลุ่มเป้าหมาย คือ หน่วยงานราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำและตัวแทนชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุทอง จังหวัด สุพรรณบุรี ในช่วงตั้งแต่ กันยายน 2559 เป็นต้นไป ณ เทศบาลตำบลจรเข้สามพัน

แนวทางการดำเนินงาน

งานวิจัยมีการดำเนินงานจัดการความรู้สอดคล้องกับการดำเนินงานของแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน ดังนี้

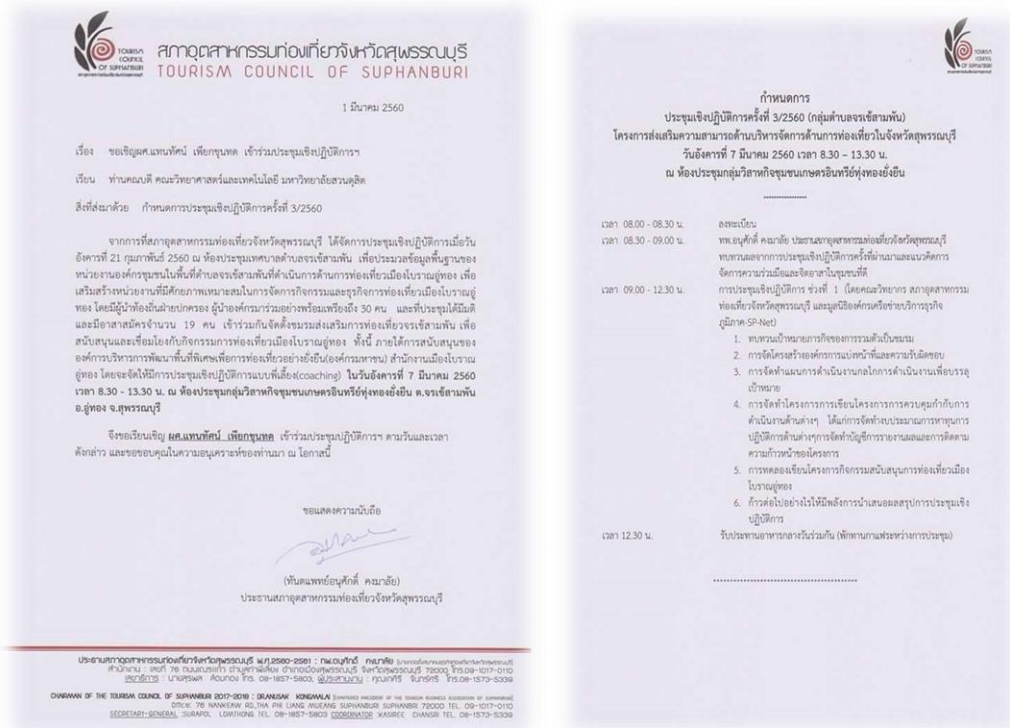
1. จัดทำข้อมูลการจัดการความรู้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดประเด็นความรู้เป้าหมายของการจัดการความรู้และกำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะต่อแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน
2. จัดทำแผนปฏิบัติงานการจัดการความรู้ด้านแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน
3. จัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานการจัดการความรู้ด้านแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายให้เกิดการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง จากผู้วิจัยหน่วยงานราชการ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำและตัวแทนชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภ่อู้อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี ในด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน

แผนการดำเนินงาน

หลังจากจัดทำชุดข้อมูลการจัดการความรู้แผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานการจัดการความรู้ด้านแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายให้เกิดการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรงจาก ผู้วิจัยหน่วยงานราชการ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำและตัวแทนชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภ่อู้อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี ในด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน

ผลการดำเนินงาน

จากแผนการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ทำชุดความรู้การจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของชุมชน สำหรับชุมชนริมน้ำตำบลจรเข้สามพัน อำเภ่อู้อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการบรรยายสรุปข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยให้กับตัวแทนชุมชน ได้แก่ ผู้นำกลุ่มเกษตรกร สมาชิกชมรม ผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 30 คน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ในวันที่ 7 มีนาคม 2560 ณ ห้องประชุมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ทุ่งทองยั่งยืน อำเภ่อู้อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพที่ 1 หนังสือเชิญและกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

โดยจากข้อมูลงานวิจัย ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการอธิบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนจากผู้นำชุมชนอยู่แล้วบ้างเป็นบางส่วน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ในประเด็นสภาพการณ์ บริบททั่วไป วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา และประวัติศาสตร์ชุมชนเป็นอย่างดี แต่ขาดการความรู้ในด้านการจัดการท่องเที่ยวชุมชนให้มีมาตรฐานตามหลักการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ด้านเจตคติผู้นำชุมชนมีแนวคิดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยกลุ่มคนดังกล่าว มีความคิดว่าทางชุมชนมีความพร้อมของผู้นำชุมชนและมีศักยภาพที่จะพัฒนาชุมชนจรเข้สามพัน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งถ้าชุมชนถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเห็นด้วยถ้านำเอาศิลปวัฒนธรรมในชุมชนมาเพิ่มมูลค่าให้ดูน่าสนใจยิ่งขึ้น โดยมีการจัดการให้มีแหล่งท่องเที่ยวบริเวณริมน้ำในชุมชน โดยจัดให้มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และให้มีการกำหนดแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับ เนื่องจากประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลอยู่เป็นประจำและได้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ประชาชนมาร่วมกันทำกิจกรรมอยู่หลายกิจกรรม ทำให้ประชาชนมีความคิดที่เสนอพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ในความต้องการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวพบว่า ประชาชนต้องการที่จะพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย แจ่มกระจ่าง ศรีวรรณ มีคุณ และ พิระพงษ์ สุตประเสริฐ (2551) ซึ่งพบว่าสภาพปัญหาและความต้องการทั่วไปของ ชุมชน ซึ่งเป็นชุมชนเมืองและชุมชนกึ่งเมือง สภาพโครงสร้างและสังคมค่อนข้างดีมีปัญหาและความต้องการด้าน โครงสร้างชุมชนและด้านสังคมเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีอยู่ ประชาชนมีระดับความต้องการพัฒนา วัดโพธาราม เป็น อันดับแรก รองลงมาคือ คอกข้างดิน แหล่งชูดักหุ้ผึ้งศพ แหล่งอารยธรรมมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ทางเสด็จ พระราชดำเนิน ร.6 ถนนท้าวอุ๋ทอง และ สระอโนดาต ตามลำดับ โดยมีความต้องการที่จะพัฒนาสถานที่เหล่านั้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสารท การขี่จักรยาน การท่องเที่ยวในเขต เป็นต้น

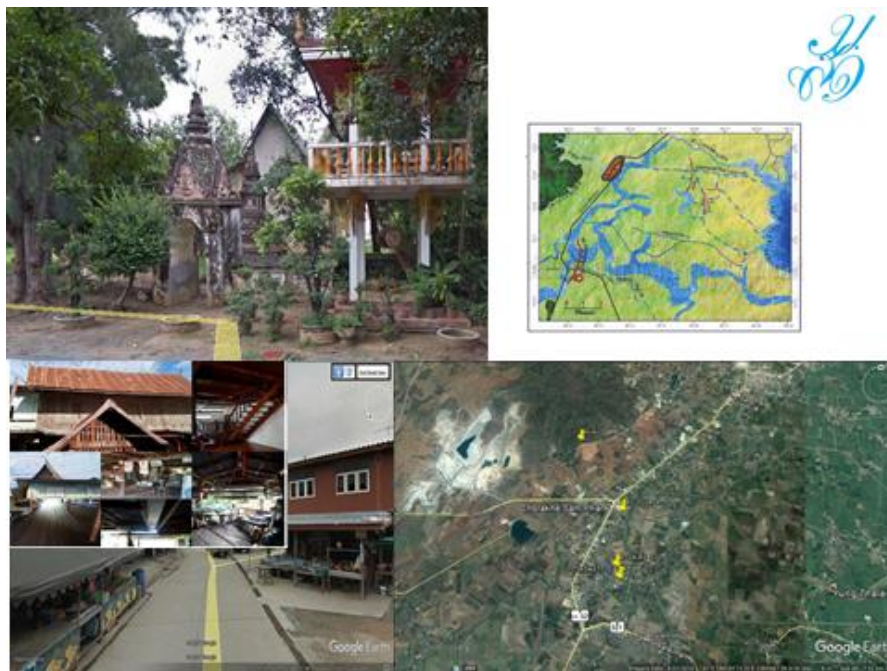

ภาพที่ 2 ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

นอกจากนี้ต้องการโครงสร้างเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีอยู่ได้แก่ สถานที่แสดงวัตถุโบราณที่สำคัญ เส้นทาง การปั่นจักรยานชมธรรมชาติ สถานที่แสดงวิถีชีวิตคนจระเข้สามพันสมัยก่อน ตลาดน้ำ ร้านค้าบนเรือ และการละเล่นพื้นบ้าน เช่น วัลลาน เพลงมอลัย กิจกรรมพื้นบ้านร่วมกับชาวบ้าน เช่น นั่งเกวียน กิจกรรมพายเรือ และเข้าชมสวน

ภาพที่ 3 โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ภาพที่ 4 พื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมและมีความสามารถในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวชุมชนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมได้อย่างสมบูรณ์และมีแนวทางพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

หลังจากบรรยายสรุปข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสุพรรณบุรี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการจัดกิจกรรมและธุรกิจการท่องเที่ยว จากการประชุมของชาวบ้านร่วมกับสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสุพรรณบุรี ผู้นำหมู่บ้านและตัวแทนชุมชนได้มีความต้องการร่วมกันที่จะพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยผู้แทนของชุมชนและชมรมได้นำเสนอกิจกรรม อาทิเช่น การฟื้นฟูกิจกรรมวันสารท การจัดตั้งชมรมเพื่อการชี่จักรยาน การสร้างแพริมน้ำบริเวณวัดโพธาราม การเผยแพร่สินค้าและกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ชุมชน เป็นต้น

ผลจากการประชุม พบว่า ชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเพียงพอแต่ปรับปรุงให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้นพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้มาตรฐาน คือสนับสนุนหรือจัดให้มีป้ายบอกทางหรือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนหรือจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาดและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว สนับสนุนหรือจัดให้มีถังขยะเพื่อรองรับขยะจากนักท่องเที่ยวที่มีที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ศาลาที่พัก หรือซุ้มพักคอย และจัดให้มีม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

หากต้องการพัฒนาสถานที่แสดงวัตถุโบราณที่สำคัญหรือสถานที่แสดงวิถีชีวิตคนจรเข้สามพันสมัยก่อน ตลาดน้ำ ร้านค้าบนเรือ และการละเล่นพื้นบ้าน พื้นที่ที่เหมาะสมในการก่อสร้างควรอยู่บริเวณริมลำน้ำจรเข้สามพันและเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้อย่างสะดวก อาทิเช่น หมู่บ้านเรือนไทย และศูนย์แสดงวัตถุโบราณที่สำคัญรวมทั้งแหล่งอารยธรรมโบราณ เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์เชิงพื้นที่แล้วพบว่า บริเวณริมน้ำของวัดโพธารามมีศักยภาพที่เหมาะสมในการสร้างสถานที่ดังกล่าว เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของชุมชนและมีเส้นทางคมนาคมเข้าถึง รวมทั้งมีเนื้อที่กว้างขวางพอที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานอยู่แล้ว เพียงแต่ปรับปรุงให้มีศักยภาพให้ได้มาตรฐานของการส่งเสริมการท่องเที่ยว

สรุปและข้อเสนอแนะ

ประเด็นสำคัญจากการทำกิจกรรมฯ ในครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชน มีทักษะและประสบการณ์ในการทำงานพัฒนาชุมชนร่วมกัน มีแผนกิจกรรมการพัฒนาระดับท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรมชัดเจน และมีความพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดำเนินงานพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปได้เป็นอย่างดี ประชาชนต้องการที่จะพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ต้องการให้สร้างสถานที่แสดงวัตถุโบราณที่สำคัญ ปันจักรยานชมธรรมชาติ มีตลาดน้ำ มีสถานที่แสดงวิถีชีวิตคนจรเข้สามพันสมัยก่อน ปันจักรยานชมบ้านไทย ร้านค้าบนเรือ การดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะของการเน้นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมทุกแหล่งท่องเที่ยว มุ่งเน้นการศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรม ความเชื่อ

และมีกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน มีการสร้างรายได้ด้วยการขายของที่ระลึกของชุมชนในพื้นที่ด้วยวัฒนธรรมของผู้อาศัยในชุมชน เป็นการท่องเที่ยวที่ครบวงจรระหว่างการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ เช่น การชม พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน สถานที่ต่างๆทั้งโบราณสถาน ประเพณี วิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ยาวนาน

ภาพที่ 5 กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ดังนั้นหากใช้โครงสร้างพื้นฐานเดิมที่มีอยู่พัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสม แผนการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ควรมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว เริ่มจากการพัฒนาเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวจากถนน 324 เป็นสายหลักและถนน 321 เป็นสายรองไปยังชุมชน โดยแบ่งเป็นสามเส้นทางคือ

แนวเส้นทางมีจุดเริ่มต้นเส้นทางสายที่ 1 จากบริเวณทางแยกของถนน 321 เข้าสู่ถนน รพช. บ้านดอนจี้-บ้านจรเข้สามพัน ผ่านบ้านเรือนไทยมายังศาลาอเนกประสงค์ของตำบล ตรงเข้าไปยังวัดโพธารามทางทิศเหนือ ตามทางเสด็จประพาสของรัชกาลที่ 6 ผ่านหมู่บ้านและตลาดของชุมชนที่สามารถแวะเยี่ยมชมได้ จากนั้นออกจากวัดทางประตูทิศตะวันออกแล้วเลี้ยวซ้ายแวะชมศูนย์เรียนรู้ท้องถิ่นไทยคดีศึกษา จากนั้นออกจากวัดโพธารามทางทิศตะวันตก เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเลียบลำน้ำจรเข้สามพันเพื่อชมวิถีริมน้ำและการเกษตรริมทาง ก่อนเลี้ยวซ้ายอีกครั้งเพื่อไปยังสระอโนดาตและถนนท้าวอุ้มทอง โดยเส้นทางดังกล่าวจะวกกลับไปยังจุดเริ่มต้นได้ รูปแบบของโครงการจะเป็นการตีเส้นทางจักรยานใช้พื้นที่ร่วมกับรถยนต์เนื่องจากปริมาณจักรยานมีน้อยกว่า 50 คันต่อชั่วโมง

โดยมีขนาดช่องจราจร ความกว้างโครงสร้างเท่ากับ 2 เมตร ทั้งนี้ จะใช้โครงสร้างร่วมกับถนนเดิมก่อนบรรจบกับสายที่ 2 บริเวณวัดโพธาราม

แนวเส้นทางเส้นที่ 2 เป็นเส้นทางวิถีเกษตรออกจากประตูวัดทิศเหนือผ่านชุมชนบ้านเรือนไทยแล้วเลี้ยวขวาไปตามเส้นทางเลียบลำน้ำเลี้ยวซ้ายเพื่อขึ้นสะพานข้ามลำน้ำแล้วลัดเลาะไปตามลำน้ำ ลอดใต้สะพานข้ามถนน 321 จากนั้นลัดเลาะริมน้ำไปยังวัดปฐมวนาราม จากนั้นเลี้ยวซ้ายวิ่งบนถนนคันคลองชลประทานชมวิถีการเกษตรริมทางย้อนกลับมายังทางลอดสะพานข้ามถนน 321 ที่เป็นจุดบรรจบกับสายที่ 3

แนวเส้นทางเส้นที่ 3 เป็นเส้นทางผจญภัยและศึกษาธรรมชาติ เริ่มจากทางลอดสะพานข้ามถนน 321 เลี้ยวไปตามลำน้ำ และไปบรรจบกับถนน 3422 และข้ามถนนไปยังวัดเขาถ้ำเสือที่มีทางเชื่อมต่อไปยัง บริเวณคอกช้างดิน อุทยานแห่งชาติพุม่วง แล้วใช้เส้นทางเดิมกลับมายังจุดเริ่มต้นหรือสามารถกลับไปสู่เส้นทางที่ 1 และเส้นทางที่ 2 ได้

เส้นทางการท่องเที่ยว ตำบลจรเข้สามพัน

ภาพที่ 6 เส้นทางสำหรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ควรให้การสนับสนุนชี้แนะแนวทางให้ชุมชนตำบลจรเข้สามพัน อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการแผนการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดและเชื่อมโยงกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ชาวบ้านในชุมชนควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนแนวทางในการ ดำเนินการ มีการอบรม ชี้แนะแนวทางการส่งเสริมที่ถูกต้อง มีโครงการที่ให้ชุมชนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน และมีการติดตามผลการประเมิน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนที่แท้จริง

2. การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องระดับจังหวัด ควรเร่งรัดและสนับสนุนส่งเสริมประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง และควรประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวและกีฬา. (กระทรวง). (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.tica.or.th>plan_tourism2555-2559 (เข้าถึงเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2558).
- ภัทรพร จันทะนี. (2554) . การจัดการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของชุมชน : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนเห็ดตับเต่า ตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รายงานการวิจัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สืบแสง พรหมบุญ. (2530). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพัน อ.อุทอง จ.สุพรรณบุรี กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2555). อุทอง มาจากไหน?. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.sujitwongthes.com/suvarnabhumi/2012/09/oo-thong_26092555/ (เข้าถึงเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2558).
- Kontogeorgopoulos, N., Churyen, A. & Duangsaeng, V. (2013). Success Factors in Community-Based Tourism in Thailand: The Role of Luck, External Support, and Local Leadership. *Tourism Planning & Development*, 11, 106-124.

ภาคผนวก

สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี
TOURISM COUNCIL OF SUPHANBURI

1 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญ ผศ.แทนทัศน์ เทียมขุนทด เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ

เรียน ท่านคณบดี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 3/2560

จากการที่สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560 ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลจรเข้มสามพัน เพื่อประมวลข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานองค์กรชุมชนในพื้นที่ตำบลจรเข้มสามพันที่ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเมืองโบราณอุทอง เพื่อเสริมสร้างหน่วยงานที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดการกิจกรรมและธุรกิจการท่องเที่ยวเมืองโบราณอุทอง โดยมีผู้นำท้องถิ่นฝ่ายปกครอง ผู้นำองค์กรมาร่วมอย่างพร้อมเพรียงถึง 30 คน และที่ประชุมได้มีมติและมีอาสาสมัครจำนวน 19 คน เข้าร่วมกันจัดตั้งชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวจรเข้มสามพัน เพื่อสนับสนุนและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเมืองโบราณอุทอง ทั้งนี้ ภายใต้การสนับสนุนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) สำนักงานเมืองโบราณอุทอง โดยจะจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบพี่เลี้ยง(coaching) ในวันอังคารที่ 7 มีนาคม 2560 เวลา 8.30 - 13.30 น. ณ ห้องประชุมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ทุ่งทองยั่งยืน ต.จรเข้มสามพัน อ.อุทอง จ.สุพรรณบุรี

จึงขอเรียนเชิญ ผศ.แทนทัศน์ เทียมขุนทด เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการฯ ตามวันและเวลาดังกล่าว และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ทันตแพทย์อนุศักดิ์ คงมาลัย)

ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี

ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ.2560-2561 : ดร.อนุศักดิ์ คงมาลัย (นายกองค์การบริหารการพัฒนาเมืองโบราณอุทอง)
สำนักงาน : เลขที่ 78 ถนนนครไกร ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 72000 โทร.08-1017-0110
เลขานุการ : นายสุพล สอนทอง โทร. 08-1857-5803, ผู้ประสานงาน : กุญแจศรี จินารักษ์ โทร.08-1573-5338

CHAIRMAN OF THE TOURISM COUNCIL OF SUPHANBURI 2017-2018 : DRANUSAK KONGMALAI (CHAIRMAN OF THE TOURISM BUSINESS ASSOCIATION OF SUPHANBURI)
Office: 78 NANKAEW RD, THA PHI LIANG MUEANG SUPHANBURI SUPHANBURI 72000 TEL. 08-1017-0110
SECRETARY-GENERAL : SURAPOL LOMTHONG TEL. 08-1857-5803 COORDINATOR : KASIRÉE CHANSRI TEL. 08-1573-5338

กำหนดการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 3/2560 (กลุ่มตำบลจระเข้สามพัน)
โครงการส่งเสริมความสามารถด้านบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี
วันอังคารที่ 7 มีนาคม 2560 เวลา 8.30 - 13.30 น.
ณ ห้องประชุมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ทุ่งทองยั้งฮิน

เวลา 08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียน
เวลา 08.30 - 09.00 น.	พ.ญ.ศุภมาสี่ คณะเออี ประชานายกอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี ทบทวนผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ผ่านแล้วและแนวทางการจัดการความร่วมมือและจิตอาสาในชุมชนที่ดี
เวลา 09.00 - 12.30 น.	การประชุมเชิงปฏิบัติการ ช่วงที่ 1 (โดยคณะวิทยากร สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี และมูลนิธิองค์กรเครือข่ายบริการธุรกิจภูมิภาค SP-Net) <ol style="list-style-type: none"> 1. ทบทวนเป้าหมายภารกิจของกรมตัวเป็นชุมชน 2. การจัดทำโครงสร้างองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นและความรับผิดชอบ 3. การจัดทำแผนการดำเนินงานรณรงค์โครงการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย 4. การจัดทำโครงการการเขียนโครงการการควบคุมกำกับ การดำเนินงานด้านต่างๆ ได้แก่การจัดทำงบประมาณการหาทุนการปฏิบัติการด้านต่างๆการจัดทำบัญชีการรายงานผลและการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ 5. การทดลองเขียนโครงการกิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองโบราณคู่ท่อ 6. ก้าวต่อไปอย่างไรให้มีสิ่งการนำเสนอผลสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เวลา 12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน (พักทานกาแฟระหว่างการประชุม)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผศ. แทนทัศน์ เพียกขุนทด
สิ่งแวดล้อมเมืองและอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

แนวทางในการพัฒนาบ้านเรือนไทยให้เป็นโฮมสเตย์
สำหรับสถาปัตยกรรม-เรือนไทยในตำบลจรเข้สามพัน
อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี

เส้นทางการท่องเที่ยว ตำบลจระเข้สามพัน

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แทนทัศน์ เพ็ญขุนทด
(ภาษาอังกฤษ) Asst. Prof. Tantus Piekkoontod

2. ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 ประจำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมเมืองและอุตสาหกรรม
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

3. หน่วยงานและที่อยู่

หลักสูตรสิ่งแวดล้อมเมืองและอุตสาหกรรม

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

เลขที่ 228-228/1-3 ถนนสิรินธร เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700

โทรศัพท์ 02-423-9445 โทรศัพท์มือถือ 081-720-0963 โทรสาร 02-244-5000 ต่อ 6415

E-mail tantus_pie@dusit.ac.th , tantus_p@yahoo.com

4. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ

ดัชนีชี้วัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ (Bio-indicator) , ภูมิสารสนเทศ (GIS)